

**Datum**  
2023-01-25**Diarienummer**  
M-2019-1030Miljö- och stadsbyggnadskontoret  
Niklas Plobeck

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

## **Beslut angående utförda undersökningar och saneringsåtgärder på fastigheten Tranholmen 1:1, Danderyd**

### **Ärendet**

Ärendet gäller ett klagomål på upplagda massor innehållande avfall på Tranholmen. Massorna har avlägsnats och detta har dokumenterats och kontrollerats så att ärendet kan avslutas.

### **Miljö- och stadsbyggnadskontorets förslag till beslut**

1. Miljö- och stadsbyggnadsnämnden beslutar mot bakgrund av redovisade uppgifter att det för närvarande inte finns behov av ytterligare undersökningar eller saneringsåtgärder inom fastigheten Tranholmen 1:1, Danderyds kommun.
2. Efter fakturering kommer ärendet att avslutas.

### **Bakgrund**

Ett klagomål inkom den 11 november 2019 till miljö- och hälsoskyddsnämnden angående upplagda massor inom fastigheten Tranholmen 1:1. Enligt klagomålet hade massor innehållande avfall lagts upp av Tranholmen Service på ett grönområde tillhörande Tranholmens fastighetsägares intresseförening nära samlingslokalen Logen under hösten 2018. En del av de upplagda massorna togs bort den 24 oktober 2019. Tranholmen Service bekräftade uppgifterna att massorna härrörde från olika tomter på ön och hade lagts upp av dem på den berörda fastigheten.

Miljö- och stadsbyggnadskontoret gjorde ett platsbesök den 12 december 2019 tillsammans med de berörda parterna och konstaterade att massorna på en yta av ungefär 170 kvm innehöll avfall. Klagomålet var därmed befogat.

Ett föreläggande riktades till Tranholmen Service den 5 mars 2020 om att avlägsna massorna som lagts upp hösten 2018 enligt dokumentationen i ärendet, och dessutom kontrollera så att inget avfall fanns kvar i det kvarvarande ytskiktet. Föreläggandet omfattade inte eventuellt förekommande massor i djupare lager som kan ha lagts upp historiskt på platsen.

För att kontrollera om åtgärderna var tillräckliga gjordes platsbesök av miljöavdelningen vid två tillfällen. Vid det första tillfället den 20 april 2020 bedömdes

Datum  
2023-01-25Diarienummer  
M-2019-1030Miljö- och stadsbyggnadskontoret  
Niklas Plobeck

åtgärderna inte vara tillräckliga utan en del avfall kunde hittas i ytan. Efter ytterligare åtgärder gjordes ett andra platsbesök den 3 juni 2020 för att kontrollera ytan och det konstaterades att ytan var ren bortsett från några obetydliga fragment.

För att kontrollera marknivån på området gjordes undersökningar av kontorets kart- och mätavdelning. En karta gjordes med höjder från laserskanning från luften gjord i juni 2018 (handling 2). Denna karta visade markhöjder på området innan upplägget av massor som ärendet gäller. En annan karta gjordes som en del av åtgärdskontrollen med höjder från avvägning på plats den 4 maj 2020, efter att avfallsmassorna tagits bort (handling 3). Mätosäkerheten var enligt uppgift i storleksordningen 5-10 cm. En jämförelse mellan kartorna visade att höjderna i stort stämmer överens inom osäkerhetsmarginalen. Tranholmen Service inkom den 17 juni 2020 med ett intyg om mottagande från Åkerisäcken av 16 kbm massor till deras mottagningsanläggning från Tranholmen Service mellan den 25 mars och den 29 maj 2020.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden fattade ett beslut att saneringen var genomförd den 2 juli 2020. Beslutet överklagades av den klagande. Länsstyrelsen upphävde beslutet den 18 januari 2022 och återförvisade ärendet till kommunen för vidare handläggning (länsstyrelsens dnr 505-43476-2020) Det huvudsakliga skälet till återförvisningen angavs vara att det inte var säkerställt att saneringen var slutförd utan en markprovtagning.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden förelade Tranholmen Service den 26 september 2022 att genomföra en markprovtagning på området för att säkerställa att inga föroreningar från avfall fanns kvar i det översta marklagret samt att ta några prov i det djupare marklagret för att verifiera att en spridning inte skett från ytan. Provtagningen inkluderade metaller, petroleumkolväten och polycykliska aromatiska kolväten (PAH).

Den miljötekniska markundersökningen genomfördes under hösten av en miljökosult och en rapport från undersökningen med riskbedömning inkom den 20 december 2022 (handling 4).

### **Miljö- och stadsbyggnadskontorets utredning**

Avfallet som upptäcktes i massorna från 2018 bestod främst av byggavfall. Det bedömdes möjligt att kontrollera att avlägsnandet av massorna var genomfört genom okulär besiktning av ytan i kombination med höjdmätningar på platsen.

För att kontrollera om åtgärderna var tillräckliga gjordes platsbesök av miljöavdelningen vid två tillfällen. Vid det första tillfället den 20 april 2020 bedömdes åtgärderna inte vara tillräckliga utan en del avfall kunde hittas i ytan. Efter ytterligare åtgärder gjordes ett andra platsbesök den 3 juni 2020 för att kontrollera ytan och det konstaterades att ytan var ren bortsett från några obetydliga fragment.

För att kontrollera marknivån på området gjordes undersökningar av kart- och mätavdelningen. En karta gjordes med höjder från laserskanning från luften gjord i juni

**Datum**  
2023-01-25**Diarienummer**  
M-2019-1030Miljö- och stadsbyggnadskontoret  
Niklas Plobeck

2018 (handling 2). Denna karta visade markhöjder på området innan upplägget av massor som ärendet gäller. En annan karta gjordes som en del av åtgärdskontrollen med höjder från avvägning på plats den 4 maj 2020 (handling 3), efter att avfallsmassorna tagits bort. Mätosäkerheten var enligt uppgift i storleksordningen 5-10 cm. En jämförelse mellan kartorna visade att höjderna i stort stämmer överens inom osäkerhetsmarginalen. Tranholmen Service inkom den 17 juni 2020 med ett intyg om mottagande från Åkerisäcken av 16 kbm massor till deras mottagningsanläggning från Tranholmen Service mellan den 25 mars och den 29 maj 2020.

Med anledning av att länsstyrelsen återförvisat ärendet till kommunen för vidare handläggning ställdes krav på en markundersökning på området. Miljö- och hälsoskyddsnämnden förelade Tranholmen Service den 26 september 2022 att genomföra en markprovtagning på området för att säkerställa att inga föroreningar från avfall fanns kvar i det översta marklagret samt att ta några prov i det djupare marklagret för att verifiera att en spridning inte skett från ytan. Provtagningen inkluderade metaller, petroleumkolväten och polycykliska aromatiska kolväten (PAH).

Den miljötekniska markundersökningen genomfördes under hösten av en miljökosult och en rapport från undersökningen med riskbedömning inkom den 20 december 2022 (handling 4). Resultatet var att det översta 10 cm av marklagret hade mycket låga halter föroreningar och bedömdes utgöras av mulljord utan spår av avfall.

I det djupare marklagret (10-50 cm) uppmättes något förhöjda halter av metaller och PAH. Det djupare äldre lagret innehöll fyllnadsmassor som inte bedömdes höra samman med det aktuella ärendet. I undersökningsrapporten står att: "Jordlagerföljden indikerar därmed att funnet fyllnadsmaterial utgörs av äldre fyllning som över tid hunnit beväxas". De djupare funna föroreningarna bedömdes kunna påverka grundvattnet och eventuellt utgöra en hälsorisk via intag av dricksvatten.

### **Miljö- och stadsbyggnadskontorets bedömning**

Miljö- och stadsbyggnadskontoret bedömer, mot bakgrund av redovisade uppgifter, att de upplagda massor från hösten 2018 som ärendet gäller har avlägsnats och att arbetet utförts på ett godtagbart sätt och i skälig omfattning. Det bedöms inte finnas några kvarvarande massor som utgör någon olägenhet för människors hälsa eller miljön. Det har kontrollerats genom besiktning på plats, höjdmätningar och analys av markprover.

Miljö- och stadsbyggnadskontoret bedömer, mot bakgrund av redovisade uppgifter, att den undersökning och riskbedömning som gjorts för att uppfylla föreläggandet från den 26 september 2022 är tillräcklig och har utförts på ett godtagbart sätt.

Miljö- och stadsbyggnadskontoret bedömer inte att det är motiverat att ställa krav på verksamheten att avlägsna djupare liggande massor på området. De markföroreningar som har påvisats i underliggande lager på området bedöms inte höra samman med det aktuella klagomålsärendet.

**Datum**  
2023-01-25**Diarienummer**  
M-2019-1030Miljö- och stadsbyggnadskontoret  
Niklas Plobeck

De bedöms heller inte utgöra någon allvarlig risk för människors hälsa eller miljön under nuvarande omständigheter. De påvisade föroreningarna i undre lager är av typer som är relativt immobila i mark. Det enda mätvärde som överstiger Naturvårdsverkets nivå för mindre känslig markanvändning (MKM) är PAH-H som kan förväntas ligga starkt bundet till organiskt material i marken. Eventuell påverkan på grundvatten bedöms inte innebära några hälsorisker eftersom det inte finns några dricksvattenbrunnar inom 100 m och området sluttar mot en strand utan bebyggelse.

Bedömningen kan komma att ändras om det i framtiden framkommer ny information eller om markanvändningen ändras. Vid eventuella framtida markarbeten inom området bör lämpliga försiktighetsåtgärder vidtas för att inte medföra exponerings- eller spridningsrisker. Dialog ska föras mellan fastighetsägaren och miljö- och stadsbyggnadskontoret i god tid innan markarbeten påbörjas.

Elisabeth Thelin  
Bygg- och miljödirektörHelene Boström  
Miljöchef

Handlingar som hör till beslutet:

1. Tjänsteutlåtande. Beslut angående utförda undersökningar och saneringsåtgärder på fastigheten Tranholmen 1:1, Danderyd
2. Karta juni 2018 med höjder från laserskanning
3. Karta maj 2020 med höjder från avvägning
4. Rapport. Markprovtagning på fastigheten Tranholmen 1:1, inkommen 2022-12-20

Expedieras via epost till:

Tranholmen Service

De klagande, Tom Magnergård och Saara Holmén

Tranholmens samfällighetsförening

**Lagstöd för beslutet**

I miljöbalken 2 kap 2 § anges att alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd skall skaffa sig den kunskap som behövs med hänsyn till verksamhetens eller åtgärdens art och omfattning för att skydda människors hälsa och miljön mot skada eller olägenhet.

I miljöbalken 2 kap 3 § anges att alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet ska utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsåtgärder i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. I samma syfte ska vid

**Datum**  
2023-01-25**Diarienummer**  
M-2019-1030Miljö- och stadsbyggnadskontoret  
Niklas Plobeck

yrkesmässig verksamhet bästa möjliga teknik användas. Dessa försiktighetsmått ska vidtas så snart det finns skäl att anta att en verksamhet kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.

I miljöbalken 2 kap 7 § anges att kraven på hänsyn enligt 2-6 §§ gäller i den utsträckning det inte kan anses orimligt att uppfylla dem. Vid denna bedömning ska särskilt beaktas nyttan av skyddsåtgärder och andra försiktighetsmått jämfört med kostnaderna för sådana åtgärder.

Enligt 2 kap. 8 § ska alla som bedriver eller har bedrivit en verksamhet eller vidtagit en åtgärd som medfört skada eller olägenhet för miljön ansvarar till dess skadan eller olägenheten har upphört för att denna avhjälpas i den omfattning det kan anses skäligt enligt 10 kap. I den mån det föreskrivs i denna balk kan istället skyldighet att ersätta skadan eller olägenheten uppkomma.

Enligt 10 kap. 4 §, innebär efterbehandlingsansvaret att den ansvarige i skälig omfattning ska utföra eller bekosta de efterbehandlingsåtgärder som på grund av föroreningar behövs för att förebygga, hindra eller motverka att skada eller olägenhet uppstår för människors hälsa eller miljön.

I miljöbalken 15 kap 1 § står: Med avfall avses i denna balk varje ämne eller föremål som innehavaren gör sig av med eller avser eller är skyldig att göra sig av med.

I miljöbalken 15 kap 26 § står: Ingen får skräpa ned utomhus på en plats som allmänheten har tillträde till eller insyn till.

### **Hur man överklagar**

Om du vill överklaga beslutet ska du göra detta till länsstyrelsen i Stockholms län. Adressera överklagandet till länsstyrelsen men skicka in det till Danderyds kommun via [www.danderyd.se/kontaktakommunen](http://www.danderyd.se/kontaktakommunen) eller lämna det till:

Miljö- och stadsbyggnadskontoret  
Box 74  
182 11 Danderyd

Miljö- och stadsbyggnadskontoret måste ha ditt skriftliga överklagande senast tre veckor från den dag du fick del av beslutet, annars kan ditt överklagande inte prövas. Tala om vilket beslut du överklagar genom att ange ärendets diarienummer. Ange också varför du anser att beslutet är oriktigt och vilken ändring du vill ha.

Skicka med de handlingar eller annat som du anser stöder din uppfattning. Skriv under överklagandet med namn och namnförtydligande. Ange också personnummer, postadress och telefonnummer. Om du anlitar ett ombud ska denne underteckna överklagandet. Du måste då skicka med en fullmakt för ombudet.

**Datum**  
2023-01-25**Diarienummer**  
M-2019-1030Miljö- och stadsbyggnadskontoret  
Niklas Plobeck

Om du har några frågor kan du vända dig till miljö- och stadsbyggnadskontoret, vxl 08-568 910 00.